

[Hans Hansen (Rørby).]

og jeg mener saa sandt, at det, der her foreslaas, er langt værre end det, der foregaar i de private Selskaber.

Der er mange Forhold, der har været medvirkende til at skabe de fortvivlende Tilstande, der hersker i de sønderjyske Landsdele. Ingen Steder i det øvrige Land er der saa stor Forskel i Prioriteringsforholdene som i Sønderjylland. Der findes flere gældfri Ejendomme i den sønderjyske Landsdel end noget andet Sted i Landet, men der findes ogsaa flere Ejendomme, der rent ud er overbelastede med Gæld, end noget andet Sted. Dette sidste skyldes ikke mindst Statsforanstaltningerne. Jeg er i høj Grad enig med det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen i hans Betragtninger over disse Statsforanstaltninger. De har haft til Formaal at lette Adgangen til Kreditmidler, med andre Ord, Statsforanstaltningerne har i høj Grad foraarsaget en meningsløs høj Prioritering; thi ingen ansvarlig Ledelse af private Kreditinstitutioner vilde have laant Penge ud, som Staten har gjort det.

Dette Forhold har kun været til Gavn for dem, der solgte Ejendommene, men har været til stor Skade og Ulykke for dem, der rykkede ind i Ejendommene som Købere, altsaa til Skade og Ruin for den fremrykkende Ungdom, og det maa vi i høj Grad være opmærksom paa. Og det har samtidig været ødelæggende ogsaa for Statens Økonomi. Dette er i og for sig en Skandale; men med dette Lovforslag synes denne Skandale at skulle gøres komplet, idet der nu foreslaas at hjælpe dem, der har faaet Penge i Klemme, ved at stille nye Statsmidler til Raadighed til Rentebetaling.

Endelig er der ogsaa et andet Forhold, der har været stærkt medvirkende til, at Ejendomspriserne i Sønderjylland er høje, til Trods for at Landsdelen er forholdsvis tyndt befolket, og til Trods for at Landbruget i Sønderjylland ikke har haft det udviklede økonomiske Fællesskab, som Landbruget har i det øvrige Land. Særlig i de mest sprogblandede Egne er Ejendomspriserne og dermed Gælden højere i Sønderjylland end i det øvrige Land. Dette kan kun skyldes den Kamp, der foregaar og maa foregaa om Jorden, en Kamp, der støttes fra begge Sider af Grænsen, idet der gøres alt, for at Jord og Ejendom kan bevares, bl. a. ved at Adgangen til Kreditmidler lettes, af nationale Grunde, af slægtstraditionelle Grunde og af andre ophøjede Motiver — hvilket omsættes i den argeste Form for Grund-

spekulation til Ulykke og Forgældelse for dem, der rykker ind i Ejendommene.

At Staten som Kreditor maa nedskære sine Fordringer, naar Pantesikkerheden ikke er til Stede, kan der ikke indvendes noget imod, og her har Staten, som jeg sagde før, vist Vejen for andre Kreditorer. At Staten aldrig burde optræde som Kreditforening, er en Ting for sig, og det har vi fra Retsforbundets Side Gang paa Gang protesteret imod og vil fremdeles protestere imod. At Staten saa maa lade sine fejlslagne Dispositioner gaa ud over sagesløse Personer, det er den gamle Historie om igen, som melder sig, hver Gang Staten bevilger Penge til nogle og tager fra andre. Vi kan ikke tiltræde, at Staten gaar med til en Garanti for de Kreditorer, der ikke kan faa deres Rente. Det maa blive et Forhold, hvor Staten kun kan være en Slags Mægler eller Formidler. Det maa blive Kreditorerne, der skal tage Tabet, og ikke Staten gennem Beskatning eller forøget Gældsstiftelse. At der maa ske en Nedskæring af den alt for store Gæld, er givet, den hverken kan eller skal opretholdes, men sidst af alt maa Staten garantere for en Forrentning, thi det hjælper i det lange Løb kun den gældbundne Befolkning fra Dynen i Halmen.

Der blev sagt af den ærede Ordfører for det socialdemokratiske Parti, at Bedømmelsen af de sønderjyske Forhold paa mange Punkter var forandret ude i Landet. Der er ogsaa meget, der er forandret i saa Henseende i dette høje Ting. Her minder jeg om den højtærede Statsministers Tale den 24. November i Fjor, hvor Statsministeren med Rette advarede imod, at den danske Stat skulde yde Erstatning til fejlslagne Spekulationer. Et Sted i denne Tale — det findes paa Sp. 1613 i Tidenden, som jeg med Formandens Tilladelse gerne vil citere et Par Linier af — siger den højtærede Statsminister:

„Vi har ingen Sinde“ — fra Regeringens Side — „afvist Hjelpeforanstaltninger, men vi har afvist og afviser fremdeles ansvarsløs Tale om Statsbidrag til Gældens Afløsning“.

Her er sket en Forandring hos Regeringen, thi nu kommer den højtærede Regering og foreslaar, at Staten skal yde Bidrag til Forrentning af den Gæld, som er optaget hos private.

Vi maa fra vor Side afvente, hvordan Lovforslaget ser ud, naar det vender tilbage fra det Udvalg, der nu antagelig nedsættes. I den foreliggende Form kan vi ikke tiltræde det, men maa stemme imod det, ud